

Biedrība "Latvijas Mediju ētikas padome"

**Ētikas padomes atzinums
Nr. 6/2025**

Rīgā, 2025. gada 20. martā

Biedrības "Latvijas Mediju ētikas padome" (turpmāk tekstā – "Biedrība") Ētikas padome (turpmāk – "Ētikas padome") 2025. gada 5. marta sēdē šādā sastāvā: Andrejs Mēters, Skaidrīte Lasmane, Anda Rožukalne, Baiba Liepiņa, Guntars Līcis, Vita Dreijere-Smane, Aivars Pastalnieks

konstatē:

[1] Biedrības valde 2025. gada 12. februārī saņēma Ģirta Valda Kristovska (turpmāk tekstā – "Sūdzības iesniedzējs") sūdzību par laikraksta "Venta Balss" (turpmāk tekstā – "Medijs") publikāciju "Taps bērnu aktīvās atpūtas centrs" (turpmāk tekstā – "Publikācija"), kas publicēta 2024. gada 19. novembrī.

[2] Sūdzības iesniedzējs informē, ka Publikācijā minēti patiesībai neatbilstoši fakti, kas diskreditē Ventspils Brīvostas pārvaldi un Sūdzības iesniedzēju – šīs iestādes kādreizējo valdes priekšsēdētāja vietnieku, tādējādi aizskarot viņa godu un cieņu. Tās ir ziņas, ko Publikācijā pauž Aivars Lembergs: "«Laikā, kad vadīju pilsētas domi, virzīju jaudīgu projektu, kas sevī apvienotu muzeju, pašas modernākās digitālās aktivitātes un bērnu pilsētiņu zem jumta, kurā bērni vecumā no kādiem 3 līdz 12 gadiem varētu veikt fiziskās aktivitātes,» sacīja Lembergs. «Tas būtu kārtējais jaudīgais solis rūpēs par ģimenēm ar bērniem. Diemžēl 2019. gada beigās, kad Brīvostas pārvaldes vadību pārņēma valsts iecelti pārstāvji ar Ģirtu Valdi Kristovski priekšgalā, viņi atteicās šādā jautājumā sadarboties ar Ventspils pilsētas domi, apliecinot, ka viņiem jautājums par ventspilnieku ģimenēm un bērniem neinteresē. [...]» sacīja Lembergs." Sūdzības iesniedzējs skaidro, ka šie izteikumi neatbilst patiesībai, jo pēc valdes locekļu A. Lemberga, J. Vitoliņa, G. Blumberga, D. Ošenieka atbrivošanas ASV OFAC sankciju rezultātā 2019. gada decembrī, Ventspils brīvostas pārvalde un tās valde, kuras priekšsēdētāja vietnieks bijis Sūdzības iesniedzējs, konsekvēnti turpināja ēkas K. Valdemāra ielā 12a nodošanas Ventspils pilsētas domei pasākumus, taču tieši dome nav pildījusi savus līgumā noteiktos pienākumus."

[3] Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Medija veiktā vienpusēja pieeja informācijas avotiem neatbilst objektīvas žurnālistikas principiem, jo medijs ir publicējis A. Lemberga apzināti sagrozītu informāciju par ēkas K. Valdemāra ielā 12a attīstību, kuru jau pirms vairākiem gadiem no Ventspils brīvostas pārvaldes pārņēma Ventspils valstspilsētas pašvaldība, un nav noskaidrojis patiesos apstākļus, nav interesējies par Publikācijā kritizētā Sūdzības iesniedzēja viedokli par centra izveides problemātiku.

[4] Sūdzības iesniedzējs skaidro, ka pēc iepazīšanās ar Publikāciju ir sazinājies ar Mediju un izklāstījis faktus par ēkas K. Valdemāra ielā 12a nodošanas Ventspils pilsētas pašvaldībai gaitu un sabiedriskā objekta – Ģimenes centra – attīstības kavēšanās patiesajiem cēloņiem, savus argumentus pamatojis ar pievienotajiem dokumentiem, kas satur lēmumus, kurus ēkas K. Valdemāra ielā 12a kontekstā ir pieņēmusi Ventspils pilsētas dome un Ventspils Brīvostas pārvalde, tās valde. Sūdzības iesniedzējs lūdzis Mediju ievērot pienākumu, kas izriet no likuma "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem" 21. panta, kurš nosaka, ka laikraksta redakcijas pienākums ir nekavējoties atsaukt nepatiesās ziņas un atvainoties personām, kuru godu un cieņu ir aizskārusi laikrakstā ievietotā nepatiesā informācija. Vienlaikus tas lūdzis Mediju publicēt viņa viedokļa rakstu "Lemberga čiks, jeb viņa jaudīgās bērnu pilsētiņas fiasko" par ēkas K. Valdemāra ielā 12a nodošanas Ventspils pilsētas pašvaldībai gaitu un sabiedriskā objekta – Ģimenes centra – attīstības kavēšanās patiesajiem cēloņiem. Sūdzības iesniedzējs informē, ka Medijs apliecinājis tā iesnieguma saņemšanu, bet nav

pildījis nevienu no tam izteiktajiem lūgumiem. Sūdzības iesniedzējs sazinājies ar Mediju vēlreiz, atkārtojot savu lūgumu, un saņēmis apliecinājumu, ka viņa iesniegums ir saņemts, taču Medijs joprojām nav pildījis viņa lūgumu un nav arī ar viņu sazinājies.

[5] Sūdzības iesniedzējs lūdz Biedrību izskatīt Sūdzību.

[6] Atbilstoši Biedrības Statūtu 6.2. punktam Biedrības valde Sūdzību nosūtīja Medijam, aicinot izvērtēt tā rīcības atbilstību Ētikas kodeksam un sniegt Biedrībai skaidrojumu.

[7] Atbildes vēstulē Medijs skaidro, ka Publikācijā ir atspoguļoti un citēti vairāku personu viedokļi, to skaitā iepriekšējais Ventspils mērs A. Lembergs. Tādējādi lasītājiem tika sniegta informācija par publikācijas brīdī aktuālu tēmu – bērnu iekštelpu aktīvās aprūpes centru Sapņu zemes Ventspils. Medijs uzsver, ka Aivara Lemberga teiktais noformēta kā tieša runa, un ir tā viedoklis par iepriekšējo laika periodu, kad tas vadījis pilsētas domi. Rakstā par A. Lemberga izteikumu nav izteikta žurnālista vai redakcijas attieksme.

Tā kā Sūdzībā apstrīdēto frāzi teicis tieši A. Lembergs, Medijs uzskata, ka to nevar atsaukt, turklāt vispirms būtu jānoskaidro vai strīdus frāze ir ziņa vai viedoklis, jo viedoklis nav pakļaujams patiesības pārbaudei un nav atsaucams.

Medijs arī neuzskata, ka būtu aizskarts Sūdzības iesniedzēja gods un cieņa, jo citātā vērstie apgalvojumi bijuši vērsti uz visu Ventspils brīvostas valdi, to skaitā Sūdzības iesniedzēju. Medijs norāda, ka Sūdzības iesniedzējs nebija lūdzis atsaukt kādas konkrētas par viņu publicētās ziņas Publikācijā.

Komentējot Sūdzības iesniedzēja lūgumu Publicēt tā sagatavoto viedokļrakstu, Medijs skaidro, ka tā redakcijā nav prakses, laikrakstā publicēti tādu personu sagatavotus rakstus, kas nav darba tiesiskajās attiecībās ar Mediju.

[8] Biedrības valde Sūdzību, informāciju par Publikāciju un Medija atbildi nodeva izskatīšanai Biedrības Ētikas padomei atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.1. punktam.

[9] Guntars Līcis informē, ka tam iepriekš piederošais laikraksts bija Medija tipogrāfijas pakalpojumu klients. Ētikas padomes locekļi uzskata, ka tas neveido interešu konfliktu, jo šī sadarbība jau vairākus gadus ir beigusies, tāpēc Guntars Līcis var piedalīties Sūdzības izskatīšanā un balsošanā.

Ievērojot konstatēto, Ētikas padome secina:

[10] Nedz normatīvie akti, nedz Biedrības Statūti vai Ētikas kodekss nedod tai tiesības sniegt apstākļu juridisko vērtējumu par Publikācijas un Medija rīcības atbilstību likumā "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem" noteiktajam. Biedrības Ētikas padome Publikāciju un Sūdzībā norādīto vērtē atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa nosacījumiem.

[11] Ētikas padome uzskata, ka Publikācijā nav ievērota kvalitatīvas žurnālistikas prakse un saskatāmas vairāku Ētikas kodeksa punktu pārkāpuma pazīmes.

[12] Publikācija veltīta Ventspilī pēc privātas iniciatīvas veidotajam bērnu aktīvās atpūtas centram, taču nav saprotams, kāpēc tajā citēts A. Lembergs – viņš piesaka citu tēmu, kas nav svarīga konkrētā raksta kontekstā. Ētikas padome Medija rīcībā saskata nekritisku attieksmi pret informācijas avotu, neizvērtējot, cik tā teiktais attiecas uz Publikācijas tēmu un cik tas ir paties.

Ētikas padome arī uzskata, ka A. Lemberga paudis ne vien savu viedokli, bet arī faktus par lēmumu pieņemšanu, izteicis konkrētu apgalvojumu. Laba žurnālistikas prakse ir profesionāli izvērtēt informāciju no dažādiem avotiem, neieklāut nepārbaudītus faktus vai kritizētajai pusei dot iespēju

uz tiem atbildēt, taču Publikācijā tas nav noticis. Dažādu viedokļu atspoguļojumu paredz arī Ētikas kodeksā nostiprinātais Daudzveidības princips. Tāpat Ētikas padomes ieskatā ar šādu vienpusēju pieteiktās papildus tēmas atspoguļojumu Publikācijā, vienam politikim tiek dotas priekšrocības savas politiskās pozīcijas izteikšanai, kas norāda uz Medija negodprātīgu mēģinājumu tīši un aizklāti ietekmēt auditoriju.

[13] Ievērojot secināto pieci Ētikas padomes locekļi – Andrejs Mēters, Skaidrīte Lasmane, Anda Rožukalne, Baiba Liepiņa, Vīta Dreijere-Smane balso, ka Medijs ir pārkāpis Biedrības Ētikas kodeksu. Divi Ētikas padomes locekļi, Guntars Līcis un Aivars Pastalnieks no balsošanas atturas. Nemot vērā, ka Biedrības statūti paredz, ka atzinums par Ētikas kodeksa pārkāpumu tiek pieņemts, ja par to nobalso seši Ētikas padomes locekļi, saskaņā ar notikušo balsojumu uzskatāms, ka pārkāpums nav konstatēts.

[14] Vienlaikus Ētikas padomes locekļi vienprātīgi uzskata, ka Publikācijā nav ievērota kvalitatīvas žurnālistikas prakse saistībā ar faktu pārbaudi, informācijas daudzveidības nodrošināšanu un kritizētās personas tiesībām uz atbildi, kā arī saskatāmi mēģinājumu tīši un aizklāti ietekmēt auditoriju. Ētikas padome uzskata, ka kritizētās puses viedokļa uzklauššana un atspoguļošana Publikācijā būtu daļēji novērsusi šīs nepilnības.

Ētikas padomē nolemts:

1. Medija rīcībā NAV konstatēti Biedrības Ētikas kodeksa pārkāpumi, bet ir konstatētas atkāpes no kvalitatīvas žurnālistikas prakses.
2. Lēmumu paziņot Sūdzības iesniedzējam un Medijam.
3. Lēmumu publicēt Biedrības interneta vietnē un izplatīt informāciju par to atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6. punkta noteikumiem.